

ראשי > החרדים הם לא הבעיה, הם הפתרון

החרדים הם לא הבעיה, הם הפתרון

מגזין אחיה ביתאן ט"ז אב התשפ"ה

משה פייגלין, הוא כנראה האדם הכי מקורי ומתריס בפוליטיקה הישראלית | הוא נחשב לאיש ימין, אבל העמדות והדעות שלו הרבה יותר מורכבות ומרתקות | עכשיו, כשהבון טון במחנה הימין להאשים את החרדים, הוא בוחר להתייבב לראיון שבו הוא טוען וגם מסביר שההפך הוא הנכון צילומים: פלאש 90, לע"מ ומשרד הביטחון

על משה פייגלין כבר אמרו הכל.

"הימני הכי אינטליגנטי" ו"משיחיסט בדרגת כהנא"; "אנטישמי יהודי" ו"פוליטיקאי עם בשורה חדשה"; "איש הגון עם עמדות מעוררות התפעלות" ו"אשליה שמטעה את הציבור"; "פילוסוף נעים הליכות" ו"מגלומן שחושב שהוא המשיח". וגם: "זה לא פייגלין, זה פייקלין".

ועדיין, תגידו מה שתגידו, האיש הזה הוא אחד מאישי הציבור היחידים בישראל שיכולים לומר על עצמם שלכל אורך הדרך החזיקו באותה עמדה. לא שיקרו כדי לקושש קולות, ולא סילפו כדי לקבל כפיים מהתקשורת.

מה שמסמל אותו הוא משנה סדורה, עמדה יצוקה, הבנה מוחלטת בכל נושא שהוא מדבר עליו, ומעל הכל: השקפה פוליטית שמעולם לא ניזונה מצדדים אינטרסנטיים. מאז הקמת 'זו ארצנו' וההפגנות נגד אוסלו במילניום הקודם, ועד ההפסד הצורב עם 'זהות' בבחירות 2019 מועד א', פייגלין נשאר פייגלין.

גם עכשיו, כשהשיח בכל נושא ציבורי הפך פוליטי, פייגלין מציג משהו אחר.

אפשר לפגוש את זה באופן שבו הוא מתייחס למלחמה בעזה, לחטופים, וגם לזווית המרתקת שלו בכל מה שקשור לחוק הגיוס.

הוא ומשפחתו עשו שירות משמעותי בצה"ל, נכדו יאיר לוי הי"ד נפל ברצועת עזה לפני קצת יותר משנה, ועדיין השיח שלו ענייני וטהור.

זהו הישג מרשים בהשוואה לשיח הפוליטי של היום.

"ביבי היה צריך לבטל את אוסלו". פייגלין ונתניהו בבחירות 2019 מועד בי'

אין בו התבלין המפלג שמריחים באולפנים, הוא לא משתמש בשמות הנופלים, בהם נכדו, כמו שעושים אחרים השכם והערב רק כדי לנגח ולהתנגח, ובעיקר הוא מלא הבנה, פקחות ורצון אמיתי להגיע לפתרון אמיתי של הסוגיה הכאובה.

לאחר מכן, באופן כמעט אוטומטי, זלגנו לדבר גם על התרומה החרדית לכלכלה, חוץ מ'אם בחוקותיי תלכו', כן? ומשם ירדנו לתהות על מדיניות הביטחון שהכתיבה עד כה את ההתנהלות בעזה וגם קצת באיראן.

פילוסופים אמיתיים היו רק פעם, אבל אם יש כאלה בדורנו משה פייגלין הוא אחד מהם. ואם תאמרו שהוא לא פילוסוף זה רק בגלל שמלבד שאלות יש לו גם תשובות.

זו הקונספציה, לא החרדים

בתחילת החורף האחרון, בזמן שקמפיין גיוס החרדים העלה הילוך והאווירה הציבורית הלכה ונעשתה לזהטת וחונקת, כתב פייגלין את הדברים הבאים:

"ברור שהחרדים צריכים להתגייס. וגם התל אביבים, שעל פי מנכ"ל משרד הביטחון ואלוף פיקוד הצפון לשעבר אודי אדם, 'משתמטים יותר מהחרדים'.

"אבל למה אנחנו מדברים על גיוס חרדים עכשיו? מה הפך פתאום את הנושא לנושא חם ונפוץ כל כך? לכאורה התשובה פשוטה: עכשיו מלחמה, יש מחסור קשה בכוח אדם. איך אפשר לראות אב לעשרה ילדים מוסר את נפשו בלבנון, וצעיר חרדי משתמט מגיוס?

"אבל עם יד על הלב", שאל פייגלין, "האם הוויכוח שפרץ עכשיו מקדם את פתרון הבעיה או דוחה אותו? כל מי שניסה באמת ובתמים לקדם פתרונות, חוזר ומעיד שסוג כזה של דיון מרחיק את החרדים משערי הבקו"ם ולא מקרב אותם".

זה ברור לו: "לא הדאגה לביטחון ישראל הציפה את הדיון הזה דווקא עכשיו, כשהחברה הישראלית משוועת לשיח מאחד. לא מסובך לראות מי הם הכוחות המלהטטים כאן בתודעת הציבור ומחככים ידיים בהנאה כשהם מצליחים להסית את גיבורי הציונות הדתית נגד הציבור החרדי".

ואחרי שביקר את הפוליטיקאים והתקשורת שמעדיפים לעסוק בנושא גיוס חרדים במקום לשאול שאלות פשוטות על אופי ניהול המלחמה, הוסיף וכתב: "... צה"ל מדשדש כבר יותר משנה, מקיז את דמם של חייליו בכיבושים חוזרים ונשנים ונזקק לעוד ועוד כוח אדם, לא בגלל החרדים, אלא בגלל הקונספציה שמנהלת את בכיריו.

"רוצים לדעת למה באמת המלחמה כל כך מתארכת ואנו זקוקים לעוד ועוד ימי מילואים? כי בקוד האתי שאימצו הרמטכ"לים נמחק ערך הניצחון. וכשלא מנצחים המלחמה לא נגמרת. וכשהמלחמה לא נגמרת, השלום לא מתחיל. ככה פשוט.

"ואין לזה שום קשר לחרדים, אבל שיטת הפרד ומשול עובדת יפה. הקפלניזם השולט בערוצים ובתודעה יסיט את הדיון מהמקום האמיתי שבו הוא צריך להיות, יפריד ויסית בין הסרוגים לחרדים, וימשיך למשול. אז כן, עקרונית גם החרדים חייבים להתגייס. אבל כל כך מצער לראות את אחיי גיבורי התהילה נגררים אל המלכודת הזו".

מאז כתב את הדברים עברנו כל כך הרבה, וכלום לא השתנה. מה שכינה 'קפלניזם' עדיין מצליח למשוך את המפרשים לכיוון הקרחון, ואת התוצאות רואים על העם.

את פייגלין זה מטריף.

נשף המסכות השקרי

"הסיפור של גיוס חרדים הוא סוג של נשף מסכות שבו השיח מלא חורים מרוב שקרים", הוא אומר בריאיון ל'משפחה'. "בעיניי יש בעייתיות בשיח החרדי על הנושא, וגם השמאל לא אומר את האמת, משום שמה שמניע אותנו זה לא צורכי הביטחון של ישראל, אלא פוליטיקה ורצון לתעל כעס ציבורי למקומות שהם מכוונים אליו".

אתה לא מבין את הטענות שלהם? הם אומרים שבגלל זה הם צריכים לבוא שוב ושוב לסבבי מילואים.

"אני מסכים ברמה העקרונית עם הטענה, אבל כולם יודעים שאם באמת רוצים לסיים את המלחמה צריכים לטגור את הסולר והמים בעזה וזה היה נגמר. לא היינו באמת צריכים להקריב חיילים, כי דרושה הייתה החלטה אסטרטגית אחת. אבל מכיוון שראש הממשלה והרמטכ"ל לא מסוגלים להחליט את הדבר הפשוט כל כך, ממילא זה מצריך עוד ועוד כוח אדם שמבליט את הצורך בגיוס חרדים.

"זה לא אומר שכל הטענות על הצורך בגיוס חרדים משוללות יסוד, אבל זה כן מחייב אותנו להכניס את כל האמירות בנושא לקונטקסט הראוי להן". יש לציין שכידוע, דעת גדולי התורה היא שלומדי תורה פטורים מכל גיוס.

כרגע המצב הוא שכל אזרח ישראלי בן 18 צריך להתגייס לשלוש שנים. זה לא משנה כמה מוטיבציה יש לו וכמה הוא יתרום, זה החוק וזהו. אבל אם רוצים צבא חזק יותר, סבור פייגלין, צריך להשאיר רק את מי שמתאים ורוצה באמת, ולתת לאותו אחד את הציוד הכי טוב והכי איכותי.

"מי שבצבא יהיה עיתונאי ב'מחנה", הוא נותן את הדוגמה הקלאסית, "עדיף כבר שלא ישרת. הוא רק מפריע. לכן אמרתי פעם שהרב אייכלר תרם לביטחון המדינה יותר מיאיר לפיד, כי הראשון לפחות לא הפריע".

החרדים מצילים את הכלכלה

כמובן שההתנגחות בציבור החרדי לא עוצרת בגיוס. וכמו פעם, גם הכסף נכנס מהר מאוד לתמונה. "העולם הפוליטי לא באמת השתנה הרבה", אומר פייגלין. "יש מודה של פוליטיקאים מסוימים להכות בחרדים כדי לזכות באהדה, ובהקשר הזה הכל נשאר אותו דבר. 'הכה בחרדים וזכה בקולות'".

"אנחנו תחת שלטון אמריקאי". הנשיא טראמפ

אבל לפני שמדברים עם פייגלין על החרדים והכלכלה, מן הראוי לציין כי מדובר בקפיטליסט מדרגה ראשונה. הוא תומך נלהב בכלכלה חופשית, ולא פחות מזה מתנגד חריף לכלכלה ריכוזית והתערבות ממשלתית.

יש לו גם תוכנית מקיפה לייעול השיטה הכלכלית הנהוגה בישראל, והיא מקיפה שטחים רבים, ממיסוי ועד דיור. לא בטוח שכל מה שכתוב בתוכנית שלו יהפוך אי פעם למציאות, ולו מהסיבה שהעניין דורש אומץ להתקוטט עם בעלי הקרטלים, אבל גם אם רק חלק ממנה ייכנס לספר החוקים, אין ספק שהכלכלה שלנו תשתנה לטובה באופן משמעותי.

בשורה התחתונה הכל מתנקז למסקנה אחת פשוטה: ככל שהמדינה תיקח לאזרחים פחות, כך היא תרוויח יותר. או בלשוננו של הנשיא רייגן שפייגלין נהנה לצטט: "המדינה היא לא הפתרון, אלא הבעיה". עכשיו לענייננו.

פייגלין סבור שהציבור החרדי תורם לכלכלת המדינה הרבה יותר ממגזרים אחרים. בפעם הראשונה זה יכול להישמע לא הגיוני, אולי מתחנף, אבל כשפייגלין מסביר את הלוגיקה זה הופך להיות ברור מאליו.

לפני כן הוא מציין עובדה מעניינת: המדינה מוציאה על אברך שלומד שלישי ממה שהיא מוציאה על סטודנט במחלקה ללימודי פרוגרס באוניברסיטת תל אביב. "בתקשורת לא ידברו על זה, אבל גם אם מדובר בתחום לימודי שאין בו עניין מהותי, המדינה תתמוך בו. אבל על מה שאברכים מקבלים עושים רעש כאילו מה".

הבנו למה אנחנו לא 'גונבים', אבל מי אמר שאנחנו גם תורמים?

הנה ההסבר של פייגלין: "שיטת המיסוי הישיר והעקיף על דיור בישראל מקפיצה את המיסוי ב-50%, כך שבין 20% ל-23% מהכנסות המדינה ממיסים באים ממיסים על דיור, ובעיקר ממחוסרי הדיור, מה שאומר שהציבור החרדי תופס נפח משמעותי בתרומה הכי משמעותית לכלכלת המדינה.

"זה נכון שהמשכורות של חרדים רבים אינן גבוהות במידה שמצריכה אותם להפריש מהן מס הכנסה, אבל רוב ההכנסות ממיסים בלאו הכי באות ממס ערך מוסף, ובזה החרדים כמו כולם".

פייגלין מציין גם את התרומה הכלכלית העקיפה: "את המערב פוקד משבר קשה. אין ילודה, אין דור חדש. מה שנקרא: 'ציוויליזציות גוועות' (-שם הספר שמסביר את קריסתה הכללית של אירופה, א"ב). השכבה הזקנה הולכת וגדלה וכך ממילא זקוקה יותר להיסמך על הכוחות הצעירים, אבל האחרונים הם כבר לא הרבה ולכן הכלכלה נפגעת.

"אצלנו אין משבר כזה, וישראל לא גוועת. אתה יודע למה?" הוא שואל רטורית, "כי יש לנו הציבור החרדי שמרחיק את ישראל מהבעיה הזו, ועם הציבור הדתי לאומי הוא מביא דור המשך.

לוחמני. ההפגנה והמיצג המפורסם נגד רבין ע"י 'זו ארצנו' - ארגונו של פייגלין

"יש כאלה שעובדים בשחור, ויש כאלה שלא עובדים, אבל מלבד שנשים חרדיות עובדות יותר מנשים אחרות, כל הבעיות האחרות הולכות ופותרות את עצמן עם השנים. רק חבל שזה לא יפריע לאלה בקפלן לצעוק גם עוד עשר שנים 'החרדים המשתמטים גונבים את המדינה'".

עדיין תחת אוסלו

הדור הצעיר פחות מכיר, אבל לא מעט שנים היה פייגלין המפגין הכי מוכר במדינה.

עם תחילת הדיבורים על הסכמי אוסלו הקים את תנועת 'זו ארצנו', ושלוש שנים ארגן הפגנות וחסימות כבישים במחאה על הרעיון ההרסני.

באותן הפגנות הדגיש פייגלין את המרי הבלתי אליים, ואל חלקן הגיעו פעיליו אזוקים כדי להדגיש את הכוונה שאין רצון להתעמת עם כוחות הביטחון. אבל זה לא עזר הרבה. בהמשך הוגש נגדו כתב אישום בגין 'התקהלות אסורה'.

ובעוד פייגלין נעצר, אוסלו התקדם; ולמרות מה שאולי נדמה בעיניו של פייגלין – אותו הסכם ישן מכתוב את המדיניות הישראלית עד היום.

“ממשלת ישראל אף פעם לא ביטלה את ההחלטות שהתקבלו במסגרת אוסלו”, מאשים פייגלין. “כאשר נתניהו נבחר בפעם הראשונה, אי אז בתשנ"ו (1996), הוא היה צריך להעביר החלטת ממשלה שמבטלת את אוסלו, חד וחלק. אבל בפועל הוא רק דיבר נגד ההסכם, וכשהיה יכול למחוק אותו הוא לא עשה זאת. את הפירות הבאשים שגדלו מאז אנחנו לועסים עד היום”.

לא מזמן התראיין למגזין הזה השר לשעבר משה ניסים, והוא הסביר שזה לא דבר פשוט לבטל החלטות של ממשלה קודמת. שגם אם טכנית היה אפשר לבטל את אוסלו, מהותית זה לא עניין של מה בכך.

“אלה תירוצים שנשמעים טוב רק בגלל שאנשים אינטליגנטיים אומרים אותם, אבל באמת היה צריך לבטל את אוסלו. מה גם שהרשות הפלסטינית ביטלה את ההסכם בעצמה יותר מפעם אחת. הם הרי יצאו לאינתיפאדה בתחילת שנות האלפיים, אז למה אנחנו צריכים להיות אלה שמקיימים אותו?”

איך אתה מסביר, אגב, את ההתנגדות המוחלטת של נתניהו לאוסלו לפני יישומו, ואת העובדה שלאחר שהוחלט על ההסכם נתניהו לא שינה בו מאומה?

“יש לנתניהו בעיה שהיא הסיפור האמיתי של הימין, וזו העובדה שלאורך השנים לא הבאנו אופציה נוספת. השמאל הציע רעיונות לפתור את העניין עם הערבים, אבל אנחנו בעיקר הקשבנו ואמרנו מה לא.”

“לכן אחרי שאוסלו הפך לעניין מחייב בממשלת רבין, נתניהו לא עשה משהו כדי לצאת מהקופסה הישנה. הוא נשאר בארגז הכלים הישן שבנה השמאל, ומשם קיווה להוציא את המיטב ואת המרב.”

“כי ביבי יודע לנווט בתוך הים הכי טוב, אבל הוא לא קברניט טוב מספיק כדי לקחת אותנו אל החוף”.

היית בליכוד כמה שנים. דיברת על העניין הזה עם ביבי?

“דיברתי איתו כמה שיחות עומק, אבל כמו שראיתי הוא לא בעניין. הוא פשוט לא בשביל דיונים אידאולוגיים מהסוג הזה. במעט שכן דיברנו הבהרתי לו את הכשל הזה באופן שאינו משתמע לשני פנים”.

לפי דבריך אין נפקא מינה מי עומד בראשות הממשלה. גנץ, ביבי ולפיד הם אותו דבר.

“זה לא רק לפי דבריי. תבדוק במיקרוסקופ אלקטרוני אם יש הבדל אידאולוגי אחד, אחד (!), בין לפיד לנתניהו בכל מה שקשור למדיניות הביטחון של ישראל, ואני מבטיח לך שלא תמצא כלום. כנ"ל לגבי גנץ ובנט.”

"מתגעגע לשיחות שלנו". הנכד יאיר לזין הי"ד

"ואגב, זו גם הבעיה של השמאל עם נתניהו. חוץ מזה שהוא משאיר את הימין בשלטון, קשה להם עם בן אדם ששומר על המצב הקיים בלי לבצע החלטות שיקבעו את העתיד בצורה חזקה. הטענה כלפיו, ובצדק, היא: אתה נמצא שלושים שנה בפוליטיקה וברובן אתה בשלטון. מה עשית כדי לשנות את המצב? תן אלטרנטיבה!"

"הבנו שאתה מאוד שקול וחכם, שמענו שאתה דובר אנגלית רהוטה, ראינו לאורך השנים שאתה יודע להתנהל נגד ההתקוממות של חמאס, אבל תכל'ס, מה אתה עושה כדי למגר את האיומים נגד ישראל? אנחנו לא רוצים שתנהל את המלחמות, אלא תגמור אותן".

יש הרבה אנשי ימין שדיברו כמוך וכעת הם מרגישים שנתניהו 'חוזר בתשובה'. עובדה שהוא לא מסיים את המלחמה חרף הלחצים מבית ומחוץ.

"עזוב, המלחמה הזו היא לא מדד".

למה?

"כי המלחמה הזו מתארכת סתם. כבר כמעט

שנתיים נלחמים בעזה, ולא הצלחנו להוביל את חמאס להכרעה. זה אומר שאנחנו טובים בלנהל את המשחק במגרש ההכלה הישן, אבל לא יותר מזה. אם היינו טובים מספיק, עם חזון ברור, היינו כבר מנצחים".

ולנתניהו אין חזון?

"חסר משהו בהשקפת העולם שלו, והמשהו הזה משאיר אותו בחזון הישן של השמאל הישראלי".

קשה לומר דבר כזה על מישהו שכתב ספר על מדיניות הביטחון של הימין עוד קודם שהיה ראש ממשלה.

"איזה ספר?"

'מקום תחת השמש'. מכיר?

"אה", מחייך פייגלין. "אני מכיר את הגרסה האנגלית של הספר, ושם זה נקרא A Place Among the Nations ('מקום בין האומות'). זה אולי סימבולי, אבל בעיניי שם הספר מבטא את התפיסה המדינית שלו: במקום למצוא את מקומנו בתוך העולם שלנו, נתניהו חותר למצוא את מקומנו בין העמים.

"ולמה זה בעייתך?" הוא מסביר, "כי אם אתה מחפש מקום שהוא לא שלך, אין לך שום מקום. ואם אתה לא בא מנקודה יהודית אמיתית, זו התוצאה".

גם אם חלק מהביקורת של פייגלין תקיפה מדי, במהותה היא צודקת. הרבה דברים שנכתבו בספר ההוא נתניהו לא יישם. מהיחס לאוסלו, ההתנתקות, ועד לעסקאות החטופים המפוקפקות.

אפשר לומר שאלו אילוצים מדיניים ו"דברים שרואים משם" אבל בשורה התחתונה 'מקום תחת השמש' כמו נכתב הלכה ולא למעשה.

"אנחנו בשליטה אמריקאית"

מכאן אנחנו עוברים להתנהלות הביטחונית בעזה.

נתחיל במה שברור: רוב ככל ההנהגה הצבאית של חמאס איננה, רוב ככל שטחי הרצועה הפכו לעיי חורבות, אבל חמאס עדיין קיים, יש לו אנשים והוא שולט בהם, והעובדה שהוא כמעט מת לא אומרת שהוא לא יחיה.

עכשיו, סבור פייגלין, המלחמה נמתחת סתם. היא נמשכת ונמשכת, פעם עם מבצע כזה ופעם עם מבצע אחר, אבל סיום מוחלט אין. התוצאה היא שלוחמינו נהרגים והחטופים נמקים, ושום פתרון לא נראה באופק.

את הימניות שלו פייגלין לא צריך להוכיח, אבל כאן הוא סבור שצריכים לסיים את המלחמה ולשחרר את החטופים, אלא אם כן "נעשה את מה שסיים את המלחמה מהר ויביא ניצחון מהר".

מה הדבר הזה שביא ניצחון מהר?

"חסימת סיוע הומניטרי ומניעת סולר ומים כל עוד החטופים לא חוזרים".

אבל אתה יודע שזה לא אפשרי. יש לנו אמריקה על הראש וכל היום העולם מדבר על ה'הרעבה' בעזה.

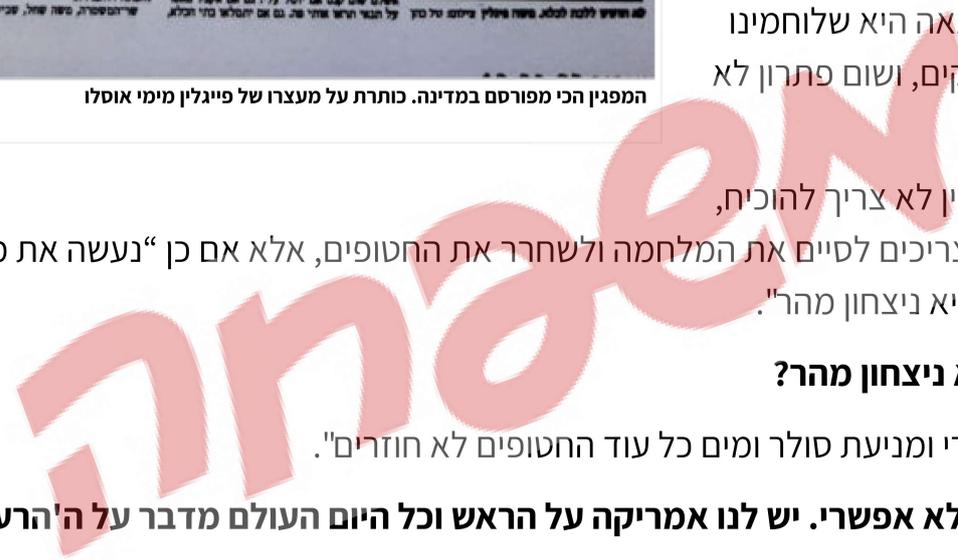
"זו בדיוק הבעיה. במקום לפעול לפי האינטרסים המדויקים שלנו, אנחנו מתנהלים לפי מצב הרוח של הקיסר טרמאפ. ומה שגרוע יותר שבסוף אנחנו לא מרוויחים כלום. כי רוב העולם נגדנו באופן אוטומטי בלי קשר למה שנעשה, וגם להישגים שלנו אנחנו לא מצליחים בסוף להגיע".

נגיד שאנחנו עוצרים את ההומניטרי. מאיפה נביא חימושים?

"לישראל יש מלאי של חימושים לפרק זמן מכובד, גם אם הוא מוגבל. אנחנו יכולים להסתדר זמן מה בלי עזרה אמריקאית, כי תוך זמן קצר נוכל כבר לסיים את המלחמה. רק נצטרך שהעולם לא יפריע לנו. אם היו נותנים לנו כמה שבועות בלי להכניס לרצועה אוכל ומים, חמאס היה נכנע והחטופים היו כאן מזמן".

ניכר שאתה לא מחבב את ידידתנו הגדולה.

"כל אחד רוצה חברים, אבל רק אם הם לא יזיקו לו. במצב הנוכחי אנחנו כמו כוכב זעיר על הדגל הגדול של ארצות הברית. אנחנו מדי כפופים לאמריקאים, וזו בעיה שמונעת מאיתנו לסיים מלחמות כמו שצריך".

פייגלין נותן דוגמה: "אם נשים לב, ראש הממשלה פיטר את גלנט מתפקיד שר הביטחון בליל הבחירות בארצות הברית, הלילה היחיד בשנה שבו הוא לא צריך לפחד מטלפון של בייזן. ובכל זאת, למחרת הוא התחייב לביידן לא לפטר את הרמטכ"ל ואת ראש השב"כ. אתה יודע למה? כי מערכת הביטחון נתונה לשליטה אמריקאית. הם פוסלים מינויים שלא נראים להם".

בחזרה לעזה. היה שלב במלחמה שחשבת שהולכים להכרעה?

"תמיד קיוויתי, אבל אף פעם לא היה נראה שזה הולך לקרות. הכל היה דיבורים".

כשנתניהו החליף רמטכ"ל לא חשבת שזה כדי לנצח?

"שמחתי שהרצי הולך אבל לא שמחתי על בואו של זמיר. ראיתי שהשמאל מברך את המינוי, היועמ"שית לא מתנגדת, אז ממילא לא היו לי תקוות".

מה היית עושה אחרת מנתניהו?

"לפני הכל הייתי נכנס לרצועה מייד אחרי הטבח, ולא מחכה כמה שבועות. אם היינו מתחילים מוקדם יותר היה אפשר להגיע להישגים רבים יותר מוקדם יותר. לצערי זה לא קרה, ועדיין מאכילים אותנו באשליות על 'ניצחון מוחלט'".

הבטחה של סבא

ואי אפשר בלי מילה על הנכד, יאיר לוי ה"ד, שנפל לפני כשנה ברצועה.

"כשהודיעו לי שיאיר נהרג", מספר פייגלין, "הייתי בחוג בית ביישוב איתמר. דיברנו על הדרך שבה נוכל לנצח במלחמה האויבים שלנו, ואז הבת שלי התקשרה וסיפרה את הנורא מכל. הבן הבכור שלה, הנכד הבכור שלי, נהרג".

משהו בתדמית הקשוחה של פייגלין פתאום נסדק. אירועים קשים הופכים גם אנשי ברזל לפלסטלינה, ובאירוע כזה על אחת כמה וכמה.

פייגלין מרשה לעיניים לנצנץ קצת.

"זה היה מזעזע", הוא ננער פתאום. "יאיר היה חוד החנית בכל מקום, בחור מרשים מאין כמותו, גבוה ותמיר ובעל תעצומות נפש אדירות. בכל דבר שעשה הלך עד הסוף. הוא היה ראשון בחטיבה, ראשון בסיירת, וגם ראשון שנכנס לתוך האש".

מה הדבר שהיה ביאיר ה"ד ואתה הכי מתגעגע אליו?

"יותר מכל אני מתגעגע לשיחות שהיו לנו. בינינו היו כמה עשרות שנים, אבל כל שיחה איתו הרגישה לי שמדובר בבחור רציני, אדם משכמו ומעלה. אולי אני נגוע כי זה הנכד שלי, אבל כל מי שהכיר את יאיר מספר שהוא ידע לשאול שאלות קשות ולא לוותר. ברמת השיח הוא היה מבוגר בהרבה מגילו הצעיר".

"כשכולם שתקו הבנתי שזמיר לא שונה מקודמו". הרמטכ"ל זמיר עם רה"מ נתניהו במטה הכללי

על קברו של הנכד הבטיח הסב בעיניים דומעות וקול משתנק: "אנחנו דור הבלבול הגדול, דור התימהון, דור המלחמות הפנימיות. אתם דור הגבורה. אני מבטיח לך, אני לא אתן לניצחון להילקח מידכם, מן ההקרבה שלך ושל חבריך. אני מבטיח לך, אנחנו ננצח".

אשפה